

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Waerachtighe Offerhande Des Nieuwen Testaments Dat Is Het H. Sacrificie Der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

III. Deel. Wordt uyt de reden bewesen dat de Misse noodtsaeckelijck moet
afkomen vande Apostelen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34120

III. DEEL.

Wordt uyt de reden bewesen dat de
Misse noodtsaeckelijck moet af-
komen vande Apostelen.

Deze mijne reden sal ick meest sonderen op de
historien: Ick segghe dan dat onse Misse/dat
het sacrificie van 't lichaem ende bloedt Christi
noodtsaekelijck moet af-komen van de Apostelen.

Dit bewijse ick aldus uyt den gront van alle
historien: Daer en is noyt van Christi tijden af /
tot onse toe/ eenighe bremde oft ketterische leer-
inghe opghestaen / ofte men heeft datelijck daer ober
terseheden disputen ghehad/ concillen ghehou-
den om de selve te weder spreken / ofte men is inde
wapenen ghekomen om de selve met ghewelt sta-
te te honden van d'eene partije / oft uyt te roepen
van d'ander partije.

Maer op den tijt van dupsent saeren/ dat is tot
Berengarius, die eerst op quam naer dat'er dupsent
saeren verlopen waren/ en kan men noch in
Griekische noch Latijnsche historien vinden dat'er oyt
disputen zijn gheweest / of concillen ghehouden/ of
de wapenen aenghenomen ober het inboeren van
't sacrificie des lichaems ende bloeds Christi, die
nochtans de bremste leere schijnt te wesen van alle
ergo dit sacrificie en is niet ingheboert gheweest
nae de tijden van de Apostelen / soo moet het dan
van de Apostelen self af-komen.

Het eerste deel van dit argument sal blijcken uyt
de historien self.

De eerste ende hoognaemste ketterye die nae de
tijden van de Apostelen onstont in 't jaer 145 was
die van Valentinus, de welke leerde dat Christus sijn
lichaem niet genomen en hadde uyt de H. Maget
ende

ende loochende de verrijfentisse des vleeschs: Hier
upt sijn daetelyck verscheyden secten ghesproten/
te weten Ophiten, Caianen, en Sethianen die van Ireneus,
Tertullianus, Epiphanius, Theodoretus, Clemens, Alexan-
drinus, ende andere van de onse Vaders sijn weder-
lept gheweest.

In jaer daernaer volghden de ketterg Cerdo en
Marcion, die twee goben versterden / eenen goeden/
ende eenen quaeden: teghen Marcion stelden sich dae-
telijck in den Oosten, de Discipelen van den H. Joan-
nes Evangelist, ende overtuyghden hem van ketterije:
teghen beyde stelden sich in den Westen, de boozse-
de Vaders van my nu bermelt / behalben Origenes,
Eusebius, en andere.

In 't jaer 173. quam te boozschijn den ketter Mon-
tanus, die leerde onder andere dat'er maer eenen
persoon en was in de H. Opbouwdeghede / maer
wiert datelijck met zijne Discipelen afgheweden
van de ghemeeenschap der H. Kercke / ghelijck Euse-
bius ende Tertullianus ghetuyghen.

Och soo daer noch andere verscheyden ghezoe-
fels upt dese byle modders op vijf jaeren tijt waer-
ren ghesproten / heeft-se den H. Ireneus allegaer sae-
men met een treffijck boeck beroepen op de overte-
beringhen die in de Roomsche Kercke altydt onge-
schonden waeren bewaert gheweest 902 de Pau-
sen van Roomen.

Alsoo wiert den ketter Artemon in 't jaer 196. looc-
henende de godlijckheyt Christi wederlept van de
gheleerste mannen van zijnen tijt/die van Eusebius
opgherelt wozden.

Praxeas, die kortg daernaer op hem volghde / lee-
rende / dat Godt den Vader booz ons hadde ghesel-
den ende ghestroven was / wiert van den Paus Vi-
ktor de derde verdoemt.

In 't jaer 214. vernieuwde eenen sekeren Proclus
de ketterij van Montanus, maer wiert eerst in een dis-
put overtwonnen van Cajus een seer gheleert man/
ende terstont daernaer verdoemt in verscheyden
Synoden.

In 't jaer 229. wiert teghen Berillus, die geen ghesant gheboelen en hadde van de godhejkheyt Christi, een Synode van Bisschoppen in Arabien ghehouden, daer hy als ketter verbloecht wiert.

Twee jaeren daernaet wiert Origenes om zijne dwalingen van de Oosterse Kercken verdoemt.

Wat disputen ende Concilien dat'er zijn ghehouden gheweest als den ketter Novatus begoft te leeren dat men de ghene die nae den doop in sonde waren gheballen/noyt en moest ontfangen tot penitents/van men sien by alle de Histozij-schrybers.

In 't jaer 257. waerend'er eenige die leerden dat men in 't Sacrifice niet anders en moest ghebruyken en consacreran als water sonder eenigen wijne dese zijn daetelyck van den H. Cyprianus bestreden gheweest.

Tegen Cyprianus selve/als hy begoft te leeren dat men de ghene die vnt de ketterpe bekeert warden/andermael doopen moest/werden terstont verseyden Concilien ghehouden.

Soo haest als den duplen ketter Manes zijn hooft op te steken/hebben hem de booznaemste kerkelike Bisschoppen met woorden ende schriften verdeden/ende de heydense Kerfers selve hebben teghen hun placaten upghegheben.

Tegen de Hieraciten die leerden dat de ziele alleen/ende niet het lichaem soude verrijzen/ende meer andere dwalinghen teghen de H. Ophuldigheyt/heeft terstont in 't beginael gestelt den H. Macarius met syne Muntsken.

Waer te lanck te herhaelen wat wyerheden de Donatisten komende in de wapenen om hare Secten vooz te staen/upghewercht hebben/ende hoe menighe pennen van de gheleerste mannen teghen hem zijn ghescherpt gheweest.

De heele werelt stont in roere soo haest als de Arianen begosten hun benijn vnt te stropen tegen den vreden persoon van de H. Ophuldigheyt die sy minder seyden te wesen als den Vader.

Op den selven stont dat de ketterg Eustachius ende Eutacius

Eutactus hzemde ende ongerijnde leerlinghen inboerden/ wierden de selve verdoemt in 't Concille van Gangres, zijnde het jaer 319

Gaet soo boozt tot het jaer dupsent/leest alle d'histoerij-schijders/gp sult bevinden dat'er tot dien tijt toe noyt disputen/noch Concilien en zijn gehouden gheweest in eenigh gheweste des werelts ober het Sacrifice des Lichaems ende Bloedts Christi, noyt jemant die daer ober in de wapenen is ghekomen/ om dit Sacrifice af te breken/noyt hoeken gescheben om het selve te bestrijden/ behalven van eenen Joannes Scotus, eenighe jaren te vozen die van niemant ghevolgt wiert.

Inden jemant my seght dat dit niet wonder en is/ alsoo dit Sacrifice op al dien tijt noch niet bekend en was.

Ich toone contrarie. Luther alleen waer ghenoech om dit te bewijzen/want soo spreekt hy *lib. de capt. Babyl. cap. 1* Deurgaens gheloof-men dat de Misse een Sacrifice is, 't welck aen Godt wort geoffert, dit wort bevesticht door de spreuke van de HH. Vaders, door soo vele exempelen, ende door een ghebruyck 't welck ghestadelijk door de werelt is onderhouden gheweest.

'T is eene groote sake, seght hy noch boozders te wederstaen aen eene gewoonte van soo vele eeuwen, aen het gevoelen van soo menighe menschen, ende aen de autoriteyt van soo groote mannen. Die getugghenisse van Luther alleen waer ghenoech/ten waer saeken dat selve twillde overtuyngen dooz de HH. Vaders selve die op beschreyden eeuwen geleest hebben booz het jaer dupsent.

1. Den H. Ambrosius in *Psal. 38*. Christus, seyt hy/ hecht voor ons sijn bloedt opgheoffert, laet ons wy Priesters oem navolghen ende Sacrifice offeren voor het volck: Christus wort hier op de aerde gheoffert als sijn Lichaem gheoffert wort.

2. Den H. Hieronymus *Ep. 146. ad Damas*. Den Saligh-maker selve wort tot een Sacrifice gheoffert, welckers vicede ende bloedt wy daeghelijcx eten en drincken.

3. Den H. Augustinus *de anim. G. ejus orig lib. 1. cap. 11*

en wort gheensins toegelaten dat-men het Sacrificie des Lichaems ende Bloedts Christi sal offeren voor de gheue die noch niet ghedoopt en sijn.

Item *Lib. 22 de Civit. cap. 8.* Daer is/ sept hy/semant niet ten huys ghegaen daer gheesten regneerden/ heeft daer geoffert het Sacrificie des Lichaems Christi.

4. *Paschalius Corbeienlis de corp. & sang. dom.* Het Vleesch ende Bloedt Christi wort daghelijck op den Autaer tot een Sacrificie gheoffert.

5. *Den H. Cyrillus Hierosol. Cathec. Mylag. 5.* Wy offerē Christum die voor onse sonden ghedoodt is.

6. *Den H. Chrysofostomus Hom. 4. in 2. ad Ephes.* Het Lichaem des Heeren 't welck aen 't Kruys gheslaghen, ende met ghehels doorboort is gheweest, wort tot een Sacrificie gheoffert.

Soo spreken deurgaens de Heplighe Vaders & Grieksche ende Latijnsche die vooz 't jaer dupsent gheest hebben: heeft-men wel opt of hy de Grieken, of de Latijnsche, op die tijden/hier ober disputen ghehoort/ of boeken gheschreven/ of Concilien ghehouden/ of de wapenen gheboert? noyt. De Sectarisen sijn niet machtigh eenen Historij-schryber by te sijn die contrarie gherupghe. Hoe en is'er op al die tijt niemant te binden gheweest die sich heeft verpocht of tegengesprokē als-men de eerste Auteurs begoste te maeken? als-men de Priesters in die tijt mis-ghewaet eerst sach komen aenden Autaer? dat waeren immers byemde saeken indien dit te worden niet gheweest was.

Hier opt maeck ich nu mijn besuyt: Noyt en is' er nae de tijden van de Apostelen eenighe nieuwe byemde leere ingevoert / ofte sy heeft datelijck hare bestrijders ghehad/ 't zy met schriften/woozten/ disputen / Concilien &c. Maer wat kander vanden wesen vooz de ghene die noyt sulcx sonden ghehoort hebben als dat-men het waerachtigh Lichaem ende Bloet Christi tot een Sacrificie moet offeren / nochtans dese leere en heeft op dupsent jaeren gheene bestrijders ghehad noch niemant en wort van eenighe disputen / concilien &c. hier ober ghe-

ghelonden te spreken ergo die leere/en dat Sacrifice en kan niet ingheboert zijn nae de tijden van de Apostelen / soo moet het dan afkomen van de Apostelen self: D'Apostelen en kosten dit van niemant anders hebben als van Christo, ergo 't is Christus selve/die het Sacrifice van zyn eyghen Lichaem en Bloedt/'t welck wy noch hedens daeghs/ ende daghelijcx / de heele werelt dooz / offeren / ingheselt heeft.

Ick sluyte / ende ghelijck den H. Eligius Bisschop van Noyon ober duysent jaeren *Hom. 8.* gesept heeft: Door het Sacrament des Lichaems Christi, is de werelt aen Christo onderworpen gheweest: alsoo segghe ick: Dooz het Sacrifice van 't Lichaem ende Bloedt Christi, dat is/ dooz de H. Misse/ worden alle de Sectarissen obrugght / ende obrwonnen.

FINIS.